

NOORDZEEOVERLEG

Aan Ministerie van IenW
T.a.v. minister van IenW
Dhr. Tieman

Datum 18 juni 2025
Betreft Voortgangsrapportage 9 Noordzeeoverleg

Noordzeeoverleg

www.noordzeeoverleg.nl

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Contactpersoon

info@ofl.nl

Ons kenmerk

Voorbeeldbrief

Bijlage

1. Voortgangsrapportage 9

Hooggeachte heer Tieman,

In het Noordzeeoverleg werk ik met rijkspartijen, maatschappelijke organisaties en de wetenschap aan de energietransitie, de natuurtransitie, de voedseltransitie, de samenhang tussen de transities en de relatie met de scheepvaart op de Noordzee. Het Noordzeeakkoord en de bijbehorende governance vormen de basis voor ons werk. De gelijkwaardige manier van samenwerken van overheid en maatschappelijke partijen in het Noordzeeoverleg werkt goed, ook nu de ontwikkelingen op de Noordzee elkaar in een hoog tempo opvolgen.

Naar aanleiding van de motie van Dijkstra en De Groot (Kamerstukken II 2020/21, 33 450, nr. 107), is aan de Kamer toegezegd twee keer per jaar over de samenwerking, voortgang en resultaten van het Noordzeeoverleg te rapporteren.

Bij deze brief ontvangt u de negende voortgangsrapportage over de periode november 2024 tot mei 2025 ten behoeve van het opstellen van uw rapportage aan de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

Sybilla M. Dekker
Voorzitter Noordzeeoverleg

Datum
18 juni 2025

**Noordzeeoverleg
samenwerking, evaluatie en resultaten
Voortgangsrapportage 9 over de periode
November 2024 – mei 2025**

In het Noordzeeoverleg (NZO) werken partijen aan de uitvoering van het Noordzeeakkoord (NZA) en de ruimtelijke uitdagingen op de Noordzee. In de uitvoering van het NZA staan de voedsel en visserij-, natuur- en energietransitie centraal, in samenhang met de veilige scheepvaart op de Noordzee.

Natuur

Deze verslagleggingsperiode stond voor een groot deel in het teken van overleg gericht op consensus tussen de NZO-partijen over de aanwijzing van natuurgebied op de Noordzee dat gevrijwaard wordt van bodemberoerende visserij. Deze afspraak is in het NZA (NZA art. 4.38) vastgelegd om de bescherming van de natuur van de Noordzee te vergroten. Dit is noodzakelijk omdat de ecologische toestand van de Noordzee te wensen overlaat. De partijen voerden in het najaar intensief overleg over de vraag welk(e) deel of delen van de huidige of toekomstige natuurgebieden voor bodemberoerende visserij gesloten zou moeten worden (optellend tot 1,2% van de oppervlakte van de Nederlandse Noordzee). In december bleek er geen overeenstemming te bestaan tussen de partijen over de voorstellen voor te sluiten gebieden. Evenwel leeft de wens bij alle sectoren om er als NZO samen uit te komen. Daarom is besloten extra tijd te nemen voor aanvullend overleg. Met dit traject ben ik in het nieuwe jaar voortvarend doorgegaan. Het NZO heeft afgesproken om bestaand wetenschappelijk onderzoek te analyseren ter ondersteuning van de consensusvorming. Het NZO heeft daartoe een *joint fact finding* traject opgezet. Daarin hebben onafhankelijke onderzoekers de ecologische waarde en de economische waarde van de natuurgebieden berekend. Dit traject stond onder leiding van de voorzitter van de onafhankelijke Wetenschappelijke Klankbordcommissie van het NZO. Met de uitkomsten van het onderzoek streef ik ernaar voor de zomer consensus te bereiken tussen de NZO-partijen over de invulling van deze NZA-afspraken.

Voedsel en visserij

De kottervisserijsector en de schelpdiersector hebben in deze periode ondernemersplannen voor de toekomst opgeleverd. De ondernemersplannen zijn onderdeel van een langer proces om met het NZO binnen de kaders van het NZA invulling te geven aan de voedseltransitie op de Noordzee. Beide sectoren hebben een uitgebreid traject achter de rug om te komen tot deze ondernemersplannen. Ze schetsen het beeld van de manier waarop de kottervisserij en de schelpdiersector de voedseltransitie willen realiseren. Het vervolgesprek binnen het NZO zal zich richten op de elementen uit de plannen die binnen de kaders van het NZA vallen en waarin de inbreng van de andere stakeholders, waaronder de natuurorganisaties, op deze plannen ook wordt besproken. Deze acties zullen de partijen gezamenlijk concretiseren.

Datum

18 juni 2025

Tegelijkertijd werkt het Ministerie van LNV aan de uitvoeringsagenda van de visie Voedsel uit zee en grote wateren uit 2024. Ik vind het van belang dat het NZO daar goed op aangesloten is. Daarom werk ik nauw samen met de voorzitter van de Werktafel Visserij die werkt aan de uitvoeringsagenda. De uitkomsten van de gesprekken over de voedseltransitie in het NZO brengen de partijen in, in het proces voor de uitvoeringsagenda. Op die manier blijft de uitvoeringsagenda de plek waar de acties rondom voedsel uit zee bij elkaar komen.

Energie

In het NZO bespreken de partijen, naast de uitvoering van het NZA, voorgenomen beleid over de Noordzee. De afgelopen tijd is o.a. aandacht besteed aan het Windenergie Infrastructuurplan Noordzee (WIN) na de huidige routekaart wind op zee. Op de voorloper van dit plan, het Energie Infrastructuur Plan Noordzee, heeft het NZO vorig jaar inbreng geleverd. Tevens heeft het NZO de hoofdlijnen besproken van het ontwerpprogramma aansluiting wind op zee – Eemshaven (PAWOZ-Eemshaven). De voorgenomen routes in dit programma verbinden de Noordzee met de Waddenzee en het land. Daarom stem ik de inbreng van het NZO af met het Omgevingsberaad Waddengebied. De aandachtspunten voor PAWOZ-Eemshaven in verhouding tot de doelen van het NZA, heb ik overgebracht aan de minister van KGG.

In het NZA zijn afspraken gemaakt over gaswinning op de Noordzee. In dat kader is in het NZO gesproken over het Sectorakkoord gaswinning. De relaties van de afspraken in het Sectorakkoord met de afspraken in het NZA werden onderstreept. Het NZO blijft de ontwikkelingen van mijnbouwactiviteiten op zee volgen, evenals de verwachtingen van toekomstige gasproductie binnen Natura2000-gebieden (volgens NZA art. 4.37). In 2022 heeft het NZO een rapport laten opstellen over de vraag of gaswinning op de Noordzee past binnen de afspraken uit het Parijsakkoord (conform NZA art. 5.10).¹ Volgens afspraak uit het NZA (art. 5.16) bespreekt het NZO opties voor het klimaat- en energiebeleid die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van het Parijsakkoord. Zodra het NZO hierover consensus bereikt, zal ik die opties aanreiken aan de minister van KGG.

Waddengebied

De grote transitie op de Noordzee kennen parallellen met de ontwikkeling van voedsel, visserij en natuur in het Waddengebied. Ook bij de aanlanding van energie van de Noordzee is het Waddengebied van belang. Een aantal partijen bij het NZO is ook betrokken bij het Omgevingsberaad Waddengebied. Tussen beide organisaties vindt regelmatig overleg plaats over de ontwikkelingen op de Noordzee en het Waddengebied.

Scheepvaart

¹ Kamerstuk 33529-1110.

Datum

18 juni 2025

In deze verslagleggingsperiode heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid aan het NZO de uitkomsten toegelicht van het rapport *Schipperen met ruimte, beheersing van scheepvaartveiligheid op een steeds vollere Noordzee* (juni 2024). Meer windenergiegebieden, grotere schepen en nieuwe activiteiten zoals de productie van waterstof zorgen voor een gebrek aan ruimte op zee, met risico's voor de scheepvaartveiligheid. Ook heeft het NZO het rapport besproken van de Europese Rekenkamer over de EU-maatregelen ter bestrijding van mariene verontreiniging vanaf schepen.

Onderzoek

MONS is het tienjarige onderzoeksprogramma dat de kennisvragen uit het NZA beoogt te beantwoorden. Het doel van MONS is om inzicht te geven in de veranderingen in het Noordzee-ecosysteem kunnen en zullen gaan plaatsvinden als gevolg van de drie transitieën en factoren als klimaatverandering. De afgelopen maanden is wederom een aantal onderzoeksrapporten opgeleverd. Bijvoorbeeld een rapport over monitoring van het effect van gebiedssluiting voor de visserij en een rapportage over de vraag in hoeverre de aantallen zeehonden worden beïnvloed door de beschikbaarheid en kwaliteit van geschikt habitat. Met steeds meer kennis en informatie die beschikbaar komt, is de vraag besproken op welke manier de onderzoeksresultaten van MONS bijdragen aan het overleg in het NZO en de ontwikkeling van Noordzeebeleid.

Het Programma Noordzee

Eerder heeft het NZO inbreng geleverd over de implementatie van het NZA en het proces van de Partiële Herziening van het Programma Noordzee 2022-2027. Ook in deze verslagperiode is regelmatig overleg gevoerd over de totstandkoming van de Partiële Herziening. Met het overleg over de Partiële Herziening wordt tevens vooruit geblikt naar de verdere implementatie van het NZA in het komende Programma Noordzee 2028-2033. Onder andere het thema medegebruik van windparken op zee is voor de NZO-partijen belangrijk. Medegebruik biedt potentie voor voedselproductie, natuurontwikkeling en optimalisatie met scheepvaart en levert daarom een bijdrage aan het mogelijk maken van de drie transitieën op de Noordzee.

Ook het thema veiligheid van de infrastructuur op zee komt regelmatig aan de orde. De Programmadirecteur Bescherming Noordzee Infrastructuur van het Ministerie van Defensie informeert het NZO regelmatig over de actuele dreigingen en de aanpak om de bescherming en de veiligheid van de infrastructuur te waarborgen.

Tot slot

Op de Noordzee staan we samen voor grote uitdagingen om de drie transitieën te volbrengen, waarbij voldoende ruimte behouden blijft voor veilige scheepvaart. Met de leden van het NZO blijf ik de komende periode werken aan de uitvoering van het NZA en aan de nieuwe uitdagingen waarmee de Noordzee te maken heeft.

